

Ik zit op de logeerclub samen met mijn vriendje. Ik logeer bij hem en hij bij mij. En samen ook op andere plekken. We zien elkaar heel vaak. Ik vind het soms leuk en soms niet omdat mijn vriend regeltjes heeft.

groep 4

Ieder kind heeft iets te vertellen

Betekenisvol taalonderwijs vanuit de eigen ervaring van kinderen

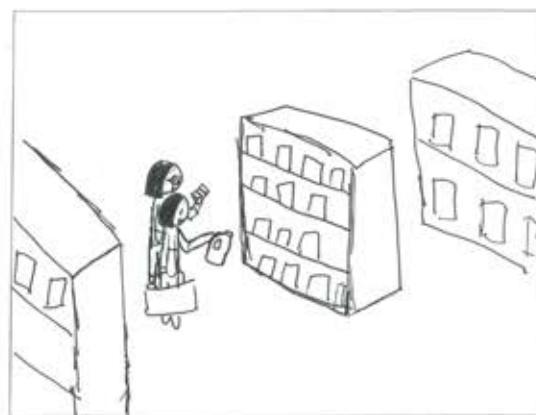
Merlijn Wentzel

Een taalronde is een doordachte opbouw van taalwerkvormen, waarbij alle taaldomeinen in samenhang aan bod komen: vertellen, luisteren, schrijven, lezen en taalbeschouwing. Het belangrijkste uitgangspunt is: ieder kind heeft iets te vertellen. Vanuit betrokkenheid, vanuit de behoefte om ervaringen te delen komen kinderen tot het schrijven van rijke, persoonlijke teksten. In dit artikel lees je hoe de taalronde in z'n werk gaat, wat de belangrijkste principes achter de taalronde zijn en welke aspecten de kwaliteit bepalen.

Het is maandagochtend, half elf. De klas komt terug van het buitenspelen en de kinderen kiezen één voor één met hun stoel een plek in de kring. Als iedereen zit kan de taalronde beginnen. "Noem één ding dat je ziet als je thuis uit het raam kijkt" zegt Hieke, consulent Taalvorming

die een voorbeeldjes geeft. Ze begint zelf en gaat dan het rijtje af: "Mijn kat" zegt Naomie. "Een molen" zegt de jongen naast haar. "De burens op hun trampoline" zegt Mattis. Er verschijnen meteen een paar kleine doorkijkjes in de kinderlevens van deze groep 3/4 in Amsterdam.

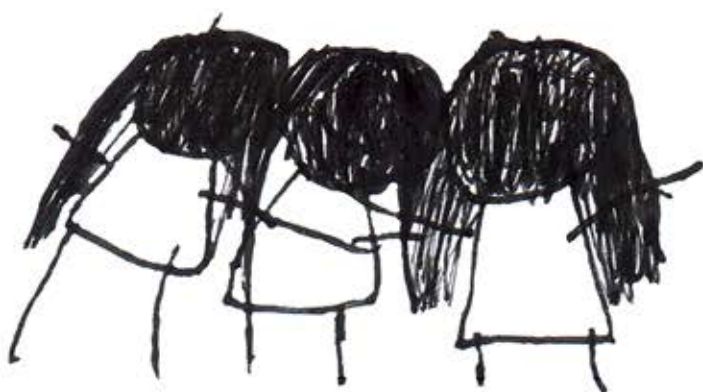
De taalronde wordt door scholen ingezet als onderdeel van het taalonderwijs. Dat kan naast de methode, waarbij onderdelen uit de methode vervangen worden door de taalronde. Maar het past ook binnen thematisch onderwijs waar vakken meer geïntegreerd worden aangeboden. Een taalronde kan dan een manier zijn om een (nieuw) thema te introduceren of te verdiepen of ingezet worden om vakken meer te integreren bijvoorbeeld taal en wereldoriëntatie. Hoewel de taalronde ontwikkeld is om de taalontwikkeling te stimuleren, blijkt in de praktijk dat het doen van taalrondes ook effect heeft op het pedagogisch klimaat in de groep. De betrokkenheid die kan ontstaan als kinderen elkaar vertellen over ervaringen uit hun eigen leven draagt bij aan de verbondenheid en veiligheid. Kinderen leren elkaar op een andere manier kennen. De herkenning en interesse in elkaars ervaringen brengen hen nader tot elkaar.



Elke zaterdag help ik mijn zus met boodschappen doen. Eerst geeft mijn moeder een boodschappenlijst aan mijn zus. En dan gaan we naar de winkel of soms naar de supermarkt. Mijn zus leest de lijst en ik ga de dingen pakken. Boodschappen vind ik niet zo leuk, maar ik blijf dat ik kan helpen.

nieuwkomersgroep

Op een praktijkschool doen we een taalronde over ervaringen tijdens je stage. De zes meiden vertellen over hoe het voelt als je steeds kritiek krijgt terwijl je heel erg je best doet. Of over de lunchpauze als je niet weet of je er nu wel of niet bij kunt gaan zitten en wat je dan moet zeggen of doen. Of over collega's die praten over dingen die gisteren gebeurd zijn waar jij niet bij was, waardoor je het gevoel hebt dat je er niet echt bij hoort. Of dat je verplicht zwarte kleding moet dragen, terwijl je daar helemaal niet van houdt. Als de teksten (in dit geval in de vorm van een brief) voorgelezen zijn, zegt een meisje: "Ik wist helemaal niet dat jullie hier ook mee zitten. Waarom doen we deze gesprekken niet vanaf het eerste jaar, je leert elkaar er veel beter door kennen".



groep 4

Wat doet de organisatie Taalvorming?

Individuele begeleiding en in teamverband

Consulenten van Taalvorming begeleiden leerkrachten en scholen die de taalronde willen gaan inzetten. Dat kan op verschillende manieren en we werken dan ook eigenlijk altijd 'op maat'.

Voorbeeldlessen

Belangrijke onderdelen van onze begeleiding zijn voorbeeldlessen en coaching. Een voorbeeldles geeft de leerkracht de gelegenheid om, zonder zelf aan zet te zijn, eens te kijken hoe de kinderen reageren op de verschillende onderdelen van de taalronde, hoe het werkt en waar ontwikkelvragen liggen.

Coaching

Vervolgens gaat de leerkracht zelf aan de slag om de methodiek in de vingers te krijgen en kijken een van ons mee om tips te geven en mee te denken. Op school of bouwniveau denken we mee over de plek die taalvorming krijgt in het onderwijs.

Combinaties met andere disciplines

Naast het begeleiden van schoolteams verzorgen we zelf ook vaklessen voor de groep, waarin we taalrondes en met andere disciplines uit de cultuureducatie combineren. We maken bijvoorbeeld prentenboeken met de groep, werken met een verteltheater of met muziek.

Andere doelgroepen

Waar in dit artikel het woord kinderen staat, kun je ook aan jongeren of volwassenen denken. Zo doen we ook taalrondes met ouders, in het kader van ouderbetrokkenheid op scholen. In de loop der jaren hebben we met veel verschillende groepen taalrondes uitgevoerd: met anderstaligen, ouderen, daklozen, mensen met een verstandelijke beperking, in ziekenhuizen en in de kinderopvang.



Kleutergroep

info@taalvorming.nl
Mauritskade 24
1091 GC Amsterdam
020 6849897
www.taalvorming.nl